

Reptes per a Catalunya en el nou context geopolític de la Mediterrània

CATALUNYA
GLOBAL
INSTITUTE

Novembre 2022

Informe IV

REPTES PER A CATALUNYA EN EL NOU CONTEXT GEOPOLÍTIC DE LA MEDITERRÀNIA

Resum executiu

1. Del Consolat de Mar a la Catalunya contemporània: 750 anys de projecció catalana a la Mediterrània

- El Consolat de Mar va ser una institució fonamental per a l'articulació dels interessos comercials catalans al Mediterrani durant l'Edat Mitjana.
- El Consolat de Mar va ser una font d'expansió del dret i costums catalans al Mediterrani, deixant una forta empremta sobre el dret marítim internacional que va perdurar segles.
- L'existència d'una institució centenària com el Consolat de Mar a l'actualitat pot i ha de ser una font d'inspiració per recuperar i enfortir la vocació mediterrània catalana i la projecció del país a la regió.

Pere Ripoll és professor i investigador en història del dret a la UPF i URV

2. Geopolítica de les crisis migratòries a la Mediterrània

- La conjunció de crisis climàtica, econòmica i de seguretat incrementarà els fluxos migratoris del Sud al Nord del Mediterrani durant les properes dècades.
- Per fer front a aquesta realitat, és necessària una política migratòria basada en els interessos de la ciutadania catalana i en les possibilitats reals de garantir la integració i la convivència des del punt de vista cultural i lingüístic, superant els marcs mentals exclusivament moralitzants.
- En aquest sentit cal que les autoritats catalanes estiguin disposades a complir els compromisos internacionals en el moment en que es donin les circumstàncies, també pel que fa al control de fronteres.
- És fonamental contribuir, considerant les possibilitats materials i legals de les que disposa Catalunya, a mitigar les causes estructurals de la immigració als països emissors.

Daniel Roldán és especialista en la Unió Europea i el Nord Àfrica i l'Orient Mitjà

REPTES PER A CATALUNYA EN EL NOU CONTEXT GEOPOLÍTIC DE LA MEDITERRÀNIA

3. Geoeconomia i seguretat a la Mediterrània: perspectives per a Catalunya

- En el context mediterrani, com a la resta del món, comencem a veure un major solapament entre seguretat, indústria, infraestructures de connectivitat i comerç.
- La Mediterrània Occidental ofereix un context de menor tensió en comparació a la Mediterrània Oriental, cosa que facilita a Catalunya desplegar millor els seus interessos.
- El desenvolupament de les xarxes de connectivitat intermediterrànies representa un creixement de les oportunitats econòmiques per als interessos catalans.
- Catalunya ha de treballar per enquadrar la seva política industrial en un marc de connectivitat mediterrània que li permeti maximitzar la seva sobirania.

Miquel Vila és especialista en geopolítica, geoeconomia i la Xina

Rosa Cabús és especialista en seguretat i la regió del Nord d'Àfrica i l'Orient Mitjà

4. Regionalisme i regionalització a la Mediterrània

- La Mediterrània disposa d'una arquitectura d'organitzacions internacional subdesenvolupada respecte a la importància econòmica i cultural de la regió. Això vol dir que la cooperació institucional estructurada entre l'est i l'oest té serioses mancances, i que la relació nord-sud es fa majoritàriament en el marc de l'UE, i no pas d'organitzacions internacionals d'àmbit pròpiament mediterrani.
- La Unió per la Mediterrània és una institució escleròtica que no ha acomplert els objectius pels que va ser creada, ja que els països no l'usen com a fòrum estructurat ni com a vehicle per a polítiques bilaterals de cooperació.
- A nivell de societat civil (regionalització) la mediterrània té una xarxa prou densa d'institucions regionals, però Catalunya, encara que tingui la seu d'organismes importants a Barcelona com ara l'Associació de Cambres de Comerç i Indústria del Mediterrani queda molt lluny de França i Itàlia que tenen la majoria d'institucions.

Jofre Rocabert és especialista en organitzacions internacionals i l'Àfrica Occidental

REPTES PER A CATALUNYA EN EL NOU CONTEXT GEOPOLÍTIC DE LA MEDITERRÀNIA

Recomanacions

Recuperar el llegat històric català al Mediterrani i fer-lo part integral d'un relat inspirador per a la nació catalana.

Considerem que Catalunya ha d'incorporar millor el llegat històric de la Mediterrània catalana, per a reforçar la lògica, la coherència i la legitimitat del nostre marc de relacions exteriors, a fi d'enfortir la nostra identitat nacional internament, i projectar-la acompanyada d'una narrativa que faci justícia a la realitat històrica catalana. A més d'incorporar aquests elements de forma transversal, hi ha accions específiques que poden ajudar en aquesta direcció, com per exemple la revitalització i potenciament d'institucions històriques recuperades, com és el cas del Consolat de Mar.

Presentar una política migratoria realista basada en els interessos de la ciutadania catalana i defugint de tendències moralitzants

Catalunya no pot adoptar un discurs irreal deslliurat de cap tipus de responsabilitat en matèria de migració. En aquest sentit, sense trair els seus valors, Catalunya ha de tenir un plantejament favorable al control de fronteres, que respongui als interessos de la seva ciutadania, i no a plantejaments virtuosistes. Això implica, a més, que aquests plantejaments s'han de formular tenint en compte els límits actuals dels seus canals de cohesió social disponibles a la Catalunya autonòmica i la situació d'emergència nacional i lingüística en la que es troba el país.

Construir una política de relacions al Mediterrani a través de relacions bilaterals selectives, més enllà d'institucions internacionals poc efectives

Cal desenvolupar una política adreçada a actors específics de la regió que puguin ser favorables als interessos catalans. Aquesta política cal que sigui construïda a través d'accions concretes a nivell institucional, missions comercials, delegacions, vincles econòmics, intercanvis culturals, i projectes de desenvolupament conjunt.

Fer de la (re)industrialització de Catalunya l'eix prioritari de la política econòmica catalana a la Mediterrània

Catalunya necessita per aprofitar el nou context geoeconòmic a la Mediterrània que combini el seu vibrant sector tecnològic, les capacitats logístiques del territori català, i el seu sector energètic, a fi de potenciar la reindustrialització del país. Entenent la projecció industrial i econòmica de Catalunya a la Mediterrània com un element potenciador fonamental de la seva sobirania.

CaTALOnia
GLOBaL
INSTITUTE

CATALONIAGLOBAL.CAT

@CATALONIAGLOBAL